

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, ΤΟΥ 22 ΝΟΕΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 540

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Σ. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ. Τὸ βραβείο τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὁ Romain Rolland.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Πατριωτικὰ ἔργα.—Ἡ «ἀθώα ἀμαρτωλή».
ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. Ἡ μάγισσα.—Ὁ πόλεμος.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Πολιτισμός.
ΤΣ. Γύρω ἀπὸ μιὰ διάλεξη.
ΑΛ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ. Ἀμαρυλλίς (συνέχεια).
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

«Η ΑΘΩΑ ΑΜΑΡΤΩΛΗ.»

Ἀπὸ τὰ παλιότερα χρόνια, τὰ συμφέροντα τῆς κάθε κυρίαρχης τάξης, μέσα στὶς κοινωνίες, παρουσιάζουν τὴν ἰδέα τῆς πατρίδας, σκεπασμένη πάντα μὲ τὰ μάγια μιᾶς ἀγιοσύνης, μιᾶς ἱερότητας, σὰν ἓνα νεφέλωμα, σὰ μιὰ θρησκεία τοῦ πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα. Ἀπὸ τὴ θεοκρατικὴ ἐποχὴ, τὰ κλασσικὰ χρόνια, ἀπὸ τὴ σκοτινιὰ τοῦ μεσαιῶνα, τὰ φέουδα καὶ τὴν ἄκρατὴ μοναρχοκρατία ἴσα μὲ τὴν ἀστυκρατία τοῦ σήμερα, ἡ παράδοση τούτη κρατιέται ἀτόφια καὶ ἀχάλαστη.

Ὅμως δὲ γίνεται τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴν πραγματικὴ ἔννοια τῆς πατρίδας. Γιατὶ ἂν στὰ παλιὰ χρόνια φανατικὰ πολεμοῦσαν οἱ Σπαρτιάτες τοὺς Μεσσήνιους, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Θηβαίους, καὶ κατόπι οἱ Μακεδονῆτες τοὺς Ἑλλαδίτες, καὶ ἂν στὸ μεσαιῶνα τὰ μικρὰ γειτονικὰ φεουδαρχικὰ κράτη μαλώνανε συναμεταξύ τους μὲ λυσασμένο μῖσος καὶ φτόνο, μὰ στὰ νεώτερα χρόνια σὰν κάπως νὰ πλατύνανε τὰ σύνορα. Βλέπουμε ἐνωμένους σήμερα καὶ ἀγκαλιασμένους τοὺς ἐχθροὺς περασμένων ἐποχῶν, ἀφομοιωμένους στὰ κοινὰ τοὺς ἰδανικά, ὑψώνοντας μιὰ σημαία γιὰ μιὰ κοινὴ πατρίδα, μὰ καὶ πάλι πολεμώντας πρὸ μακρινοὺς γειτόνους,

μὲ τὸν παλιὸ ἐκεῖνο φανατισμὸ καὶ τὸ ἴδιο μῖσος ποὺ θρέφανε συναμεταξύ τους οἱ παλιοὶ πρόγονοι τῶν σημερινῶν φίλων καὶ ἀδερφῶν.

Τὸ ἀπλωμα τούτο, φυσικὸ εἶναι νὰ τὸ ξηγήσουμε πῶς ἦρθε, ἀπὸ τὸ πλάτεμα, πρῶτα ἀπ' ὄλα, τῆς Ἑμπερικῆς δράσης, χάρις στὰ μέσα μιᾶς ταχύτερης συγκοινωνίας, ποὺ φέρανε τὸ δέσιμο ἐνὸς κύκλου ἀπὸ κοινὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα, σὲ μεγαλύτερη ἀπὸ πρῶτα ἔκταση γῆς. Αὐτὰ τὰ κοινὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα, ποὺ βέβαια τὰ ἔχει στὰ χέρια τῆς καὶ τὰ ἐμεταλλεύεται ἢ κυρίαρχη, σὲ βάρος τῆς δουλεύτρας κάτω τάξης, ἀποτελοῦνε τὴ θετικὴ βάση τῆς πατρίδας τοῦ σήμερα. Ὅλα τὰλλα, κοινὴ γλώσσα, κοινὴ θρησκεία, κοινὲς ἀγάπες καὶ προτίμησες, εἶναι ἀποτελέσματα καὶ ὄχι αἰτίες.

Μὲ τὴν παλιὰ ἱερὴν ἰδέα τῆς πατρίδας, βουτηγμένη στὸ νεφέλωμα τῆς ἀγιοσύνης, ἔσκαλοῦθοι ἀκόμα καὶ στὰ σημερινὰ μας χρόνια, εἰ ἔθνολάτρες, πιστοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς τάξης ποὺ τοὺς ξεφυτρώνει, νὰ συγκινοῦν τίς καρδιές καὶ νὰ πλάθουν τὰ φρονήματα. Φοβοῦνται νὰ φανερώσου: τὴ θετικὴν βάση τῆς πατρίδας, νὰ δεῖξουν τὴν ἀληθινὴν ἀνάγκη ποὺ συμμαζώνει τοὺς λαοὺς τῆς ἐποχῆς μας κάτω ἀπὸ μιὰ σημαία. Νὰ ξηγήσουν πῶς δὲν εἶναι τὸ μῖσος τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄλλον ἄνθρωπο, ὁ φανατισμὸς, ὁ τυφλὸς ἐγωϊσμὸς, ἡ λύσσα μιᾶς βαρβαρότητας, ἡ θρησκεία μιᾶς ἀγριότητος, ποὺ χωρίζει τὴ γῆ σὲ κομμάτια, τὰ λεγόμενα Κράτη καὶ Ἔθνη. Μὰ πῶς ἄλλες αἰτίες, οἰκονομικὲς σχέσεις τῶν ομάδων, μὲ τὴν πίεση μιᾶς παλιᾶς παράδοσης, μιᾶς ὑπάρχουσας κοινῆς συνείδησης, κοινωνικῆς τάξης βαλμένης ἀπὸ νόμους παλιῶν ἐθίμων, φέρνει τὴν ἀνάγκη τῆς Πατρίδας. Καὶ πῶς ὄλα τούτα δὲ θὶ μείνουν ὡς ἐδῶ, καὶ δὲν μποροῦνε νὰ μείνουν. Κοινὴ φροντίδα ὄλων τῶν λαῶν μαζί, τὸ χάραγμα τοῦ δρόμου ποὺ ἡ ἐξέλιξις θὰ πάρη γιὰ τὸ ποθούμενο μέλλον. Ἔτσι σὰ γίνη συνειδητὴ τῆς πατρίδας ἡ πίστις, θὰ εἶναι βαθιὰ ριζωμένη στὶς καρδιές, μὲ σωστὴ γνῶσις τῆς ἀνάγκης ποὺ τὴν ὑπαγορεύει.

Ὡς τώρα, ἡ ἀστικὴ κοινωνία στήριξε τὴν ὑπαρξὴ τῆς στὸ σκοτάδι ποὺ περιέχουε τοὺς πολλοὺς, μὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἡ ἐκπαιδεψὴ δημοκρατικώτερη ἀνοίξε τὰ μάτια, αἰσθάνθηκε ἡ ἴδια αὐτὴ κοινωνία τὴν ἀνάγκη νὰ δυναμώσῃ τὰ μέσα τῆς πίστεως τῆς κάτω τάξης, ὥστε νὰ μὴν ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χαλινάρια ποὺ ὡς τώρα τὴν κρατοῦσε. Καὶ τὸ μέσο βρέθηκε παντοῦ μὲ τὸ ξάναμα τῆς φλόγας τῆς Ἑθνολατρίας καὶ Πατριδολατρίας, παρουσιασμένης σὰ θρησκείας τυφλῆς ἀπὸ φανατισμὸ καὶ μῖσος γιὰ τοὺς ἐχθροὺς. Ἡ ἀμοιβαιότητα τοῦ μέσου αὐτοῦ, ἐφαρμοσμένου ἀπ' ὄλους μαζί τοὺς

ἀντίθετος, ἔφερε τὴν ἐποχὴ μας σ' ἐπίπεδο μιᾶς νέας βαρβαρότητας, ποὺ ἔχει τὸ ξέσπασμά της στὸ ἀθῶο αἷμα τῶν κινήμενων ἀπὸ τὶς κυριαρχοῦσες τάξεις τους λαῶν. Ἀπὸ τοὺς πιδὲ μεγάλους ρόλους παίξει σὲ τοῦτο ἡ Τέχνη γενικά, προωρισμένη νὰ καλλιεργῇ τὰ Ἰδανικά σ' ὅποιον βαθμὸν καὶ ὅπου τὰ βρῆσκει καλοπρόσδεχτα.

Μὲ τέτοιον σκοπὸν καὶ μὲ τέτοιαν ἀντίληψη γραφτήκανε τὸν τελευταῖο καιρὸ σκηνικὰ ἔργα, δράματα πατριωτικά, ποὺ ἡ παραγωγὴ τους πληθαίνει ὀλοῖα. Χερσοκροτήματα τοῦ θεατριζόμενου κοινῶν τὰ ὑποδέχονται, ἄρθρα δημοσιογραφικὰ τὰ ὑμνοῦν, βραβεῖα τὰ στεφανώνουν, μετάλλια χρυσὰ τοὺς ἐτοιμάζονται ἀπὸ τὸ Κράτος.

Καινούργιο δράμα, ἡ «Ἀθῶα ἀμαρτωλὴ» συνθεμένη μὲ τὸ φλογερὸ κοντὶνι τοῦ κ. Μάρκου Μαρ, ἔφερε τὶς μέρες τοῦτες κάποια κίνηση καὶ συγκίνηση. Μέσα σὲ μᾶκρος ἀπὲ δυὸ πράξεις ξετυλίγεται ἡ σύντομη ἱστορία μιᾶς κόρης ποὺ ἡ μοῖρα τὴν ἔφερε νὰ κρυφακούσῃ τὴν ἐξομολόγησιν τῆς μητέρας της σ' ἓνα οἰκογενειακὸ φίλον, καὶ νὰ μάθῃ ἔτσι, πῶς ἡ ἴδια αὐτὴ εἶναι παιδί ἐνὸς Βούλγαρου, ποὺ σὲ καιροὺς κατατρεμοῦ βίασε τὴν μητέρα της, ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια, ὅταν κατοικοῦσε ἀκόμα στὴ Φιλιππούπολη. Τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἀναστατώνει τὴν ψυχὴ τῆς κόρης, ξεχνᾷ τὸν ἔρωτα ποὺ τῆς ἀνοίγει μὴν ἀγκαλιὰ εὐτυχίας καὶ μ' ἓνα πιστόλι αὐτὴ σκοτώνεται....

Ὁ συγγραφέας φροντίζει νὰ δέσῃ τὸ μῦθον μὲ τὴν ψυχολογίαν τῆς ἐποχῆς ποὺ οἱ νίκαι τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν Βουλγάρων, λαμπρύναν τὴν ἱστορίαν μας. Τὸ δράμα στηρίζεται ὅλο στὴ φράσιν τῆς νέας κόρης μετὰ τὸ ἀνεπὲντεχο ἄκουσμα τοῦ μυστικοῦ. «Ἐγὼ λοιπὸν μιὰ βουλγάρικη ;» Μὰ γιὰ ἐλεύθερους ἀνθρώπους, ποὺ ἄλλιῶς μπορεῖ νὰ στοχάζονται μερικὰ πράγματα, τὸ δράμα τοῦτο στέκεται χωρὶς αἰτία, δὲν εἶναι κἀν δράμα, καὶ ὁ πιστολισμὸς ποὺ κλείνει τὰ μάτια τῆς νέας κόρης, εἶναι ἐγκλημα κατὰ τῆς ζωῆς, ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὸ δέχεται μιὰ πολιτισμένη διάθεσις.

Οἱ ἀγωνίες, τὰ κλάματα, οἱ ἄφωνες λύπαι ποὺ πλημμυρίζουν τὸ ἔργον θὰ εἴτανε δικαιολογημέναι, ἂν ἔσκυβε ὁ συγγραφέας στὴν τραγωδίαν τῆς ζωῆς ἀπ' ὅπου θὰ μπορούσε ν' ἀντλήσῃ δράματα σπαραχτικά, ποὺ δημιουργεῖ ὁ δύσκολος καθημερινὸς ἀγῶνας, ἡ σύγκρουσις τῶν παθῶν καὶ τῶν χαρακτήρων, ἡ ἀνθρώπινη δυστυχία τῆς κοινωνικῆς ἀνισότητος. Τὰ ἰδεώματα μιᾶς ἐθνολατρίας παρμένης ἀπὸ τὴν πιδὲ ἀδύνατον μεριά της, δὲ συντελοῦνε παρὰ στὸ χόρτασμα τῶν πολλῶν ἀπὸ χοντρά λόγια, στὸ ξέφτισμα καὶ στὸ πέσιμο τῆς ἐννοίας τοῦ ἡρωισμοῦ σὲ μιὰ καθηκοντολογία, σὲ μιὰ πατριωτικὴν ῥητορίαν, ποὺ τρίβει τὰ ἰδανικά καὶ τὰ κατεδάξει στὸ ἐπίπεδον μιᾶς ἀναγκαστικῆς πειθαρχίας, ἐνὸς νοῦ ἀλυσσοδεμένου ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Τότες ἡ ἀντίδρασις γίνεται φυσικὸς νόμος. Καὶ τοῦτο ἴσα ἴσα ἔπρεπε νὰ μπορέσῃ ν' ἀποφύγῃ ὁ συγγραφέας.

«Μὰ τί θέλετε λοιπὸν ;» θὰ παρατηρήσῃ κανεὶς.

«Νὰ βγοῦνε ἐπαναστάται καὶ κοινωνικοὶ ἀναμορφωτῆ οἱ δραματοῦργοι μας ὅλοι ;» Κάθε ἄλλο. Ἡ Τέχνη εἶναι ἀπέραντη στὸ πλάτος της. Ὅμως ὑπάρχουν κάποιοι νόμοι ποὺ χαράζουν τὰ σύνορά της. Ἄς εἶναι δυνατὸ νὰ τὰ νοιώσουν αὐτὰ τὰ σύνορα, ὅσοι καταπιάνονται νὰ γράφουν «πατριωτικὰ ἔργα». Τότες ἂν δὲ λείψουν αὐτὰ ὀλότελα, ἴσως περιοριστοῦν. Ἄπειρα θὰ εἶναι τὰ κερδῆ γιὰ τὴν ἀληθινὴν, τὴν βαθειάν ἀγάπην τῆς Πατρίδας.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Η ΜΑΓΙΣΣΑ

Γραμμένο γιὰ τὸ ζωγράφον
Μάρκο Ζαβιτζιάνο.

Θωροῦσα τὶς εἰκόνες σου μιὰ μέρα,
Ποὺ ἡ ὁμορφιά μὲ χάρι ἀδελφωμένη
Δείχεται στὶς γραμμῆς τοὺς πέρα-πέρα,
Στὴ χρωματιά, ποὺ ἀρμονικὰ βαλμένη
Ψυχὴ καὶ Νοῦ τραβᾶνε σ' ἄλλη σφαῖρα.
— «Μιὰ μάγισσα γλυκεῖα κι' ὄνειρεμένη
Τῆς νύχτας—μουπες—σιζεῖ τὸν ἀγέρα
Κ' ἡ εἰκόνα ξεμερώνει τελειωμένη».
Δὲν εἶναι ψέμα' τὴ μαγείαν τὴν τόση
Ποὺ τὴν κἀθε σου εἰκόνα ξεχωρίζει
Ἀνθρώπου χέρι δὲν μπορεῖ νὰ δώσει.
Μιὰ μάγισσα γιὰ σένα ζωγραφίζει,
Κι' αὐτὴ ὀδηγᾷ τὸ χέρι σου ἢ πλανεῖτρα.

Τὶ Μάγισσα εἶναι ἡ Τέχνη σου ἢ μαγεῖτρα !

Π Ο Λ Ε Μ Ο Σ

Μοῦ λέει μιὰ μέρα ἡ Δόξα, «—Ἐλα μὲ μένα,
Κεῖ ποὺ κανόνια ἀδιάκοπα βροντᾶνε
Καὶ παλληκάρια ἀγένεια, ἀρματωμένα,
Μὲ τοῦ ἀδελφοῦ τὸ αἷμα ξεδιψᾶνε,
Μὲ ἐστατικά τὰ μάτια καρφωμένα
Στὰ κάλλη μου, ποὺ ἐκεῖ φεγγοβολᾶνε,
Προβάλλοντας τὰ στήθη τ' ἀντροιωμένα
Στὴν καταλύτρα φλόγα ὅθε περνᾶνε».
Μ' ἀντὶ τῆς Δόξας τ' αἴλο τὸ στεφάνι
Μὲς τοῦ πολέμου τὴ σπαράχτρα ἀντάρα
Ἄκουσα βογγητό, πόνους, λαχτάρα,
Κ' εἶδα νεκρῶν ἀπαίσιοι καραβῆνι
Καὶ στῶν κοράκων τᾶγριο φαγοπότι
Μὲ γέλιο σαρκασμῶν τὴν Ἀνθρωπότην.

Κέρκυρα

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ Ο ROMAIN ROLLAND

Στό άρθρο του γιά τόν Ἑρνέστο Ψυχάρη, στό 538 φύλλο τοῦ «Νουμά», ὁ κ. Παλαμάς γράφει ὅτι τὸ βραβεῖο ποῦ ἀμφισβητοῦσε τὸ μυθιστόρημα τοῦ γενναίου γάλλου ἀξιωματικοῦ, ἐδόθη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία «στὸν πολὺ μεγαλύτερο στὰ χρόνια συγγραφέα, στό Ρομαιν Ρολλάν, γιά ὅλη του τὴ μακρόχρονη φιλολογικὴ ἐργασία».

Ἡ φράση αὐτὴ ἔκανε ἴσως νὰ γραφῆι καὶ στὰ «**Ο,τι θέλετε**» τοῦ ἴδιου φύλλου τοῦ «Νουμά» ἡ ἀφελῆς παρατήρηση ὅτι «τὸ Βραβεῖο δόθηκε στό γνωστὸ συγγραφέα Romain Rolland, ἐπειδὴ, εἶπαν, εἶναι πρεσβύτερος». Αὐτὸ τὸ νόημα κρύβεται καὶ μέσα στίς γραμμές, ποῦ ἀναφέραμε, τοῦ ἀρθροῦ τοῦ κ. Παλαμά.

Ὁ ἀρθρογράφος δὲ φαίνεται νὰ εἶναι πολὺ καλὰ πληροφορημένος: Ἡ ἰδέα ποῦ ὀδηγοῦσε τὴν κρίση τῆς Ἀκαδημίας εἶτανε, νὰ δοθῆι τὸ Βραβεῖο σὲ φιλολογικὴ ἐργασία, ποῦ θὰ εἶχε τὴν ἐπιβολὴ **ἔργου**. Γι' αὐτὸ ἐδόθη τὸ βραβεῖο στοῦ R. R. Κ' ἕνα **ἔργο**, ἀν καὶ εἶναι ἐν γένει προῖόν καιροῦ ὅπως ὀδηγοῦσε μακροῦ, δὲν εἶναι ἀκριβῶς συνώνυμο μὲ «μακρόχρονη φιλολογικὴ ἐργασία». Χωρὶς νὰ ζητήσουμε ἐδῶ νὰ διευκρινίσουμε τὴ διαφορὰ, παρατηροῦμε ἀπλῶς ὅτι πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουν «μακρόχρονη φιλολογικὴ ἐργασία» — κ' ἐργασία εὐδόκιμη, χωρὶς γι' αὐτὸ νὰ ἔχουν καὶ **ἔργο**. Ἔτσι γιὰ νὰ μείνουμε στὰ δικά μας, ἡ ἐργασία τοῦ Σολωμοῦ ἔχει τὴν ἐπιβολὴ **ἔργου**, ἐνῶ ἰάφοροι ἄλλοι, παλαιότεροι καὶ νεώτεροι, θάρκεσθουν στὴ «μακρόχρονη φιλολογικὴ ἐργασία» — ἀσχέτως μὲ τὸ ζήτημα τῆς εὐδοκίμησης, καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας των.

Στὴν κρίση τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ βραβείου δὲν ἐδάρουν ὡς οἱ διαφορὲς μουσικὲς μελέτες τοῦ συγγραφέως, οὔτε οἱ «βιογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν» ποῦ δημοσίεψε, οὔτε τὰ δράματά του.

Τὸ βραβεῖο ἐδόθη στοῦ R. R. γιὰ τὸ δεκάτομο ἔργο του «Jean—Christophe» — χωρὶς νὰ δοθῆι ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία, ὅσο ξέρομε, ἰδιαιτέρως προσοχὴ στὸν ἀριθμὸ τῶν δεκάδων τῆς ἡλικίας του, ἢ τῶν ἄσπρων τριχῶν τῆς κεφαλῆς του. Ὅσο γι' αὐτὲς, ἐκείνοι ποῦ τὸν γνωρίζουν προσωπικῶς διηγούνται, ὅτι δὲν ἔχει ἀκόμα, ὅτι στέκεται πολὺ καλὰ, καὶ ὅτι ἀριθμῆι χρόνους σαράντα καὶ ἕξ. Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ R. R. εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς νέους *maitres* τῆς σύγχρονης σκέψεως στὴ Γαλλία. Τὸ ἔργο του «Jean Christophe» εἶναι τὸ δρᾶμα μιᾶς νεώτερης ἡρωϊκῆς ψυχῆς μέσα στίς αἰώνιες, καὶ αἰώνια ἐπαναλαμβανόμενες περιπέτειες τῆς ζωῆς, — ἢ ἀπάντησὴ τῆς στὰ μεγάλα σύγχρονα προβλήματα, καὶ τὸ ἀνέδασμά τῆς σὲ μιὰ τελικὴ ἀρμονία.

Πλούσια ψυχολογικὴ φαντασία—ψυχολογία δυνα-

τὴ καὶ παλλομένη ἀπὸ ζωὴ, πάθος, ἐμφύχωση τῆς φύσεως μουσικὴ ἢ ἀπλῶς ποιητικὴ, εἶναι ἀπὸ τίς πρὸ ἐμφανεῖς φιλολογικῆς τοῦ ἰδιότητες. Τὸ ὕψος τοῦ ἀκολουθεῖ τὴν κλασσικὴ παράδοση— λιτό, σφιχτό, στερεὸ — φῶς, λογικὴ, εὐθεῖα γραμμῆ.

Τὸ ἔργο του διαπνέει βαθύς προσωπικὸς τόνος — καὶ βαθεῖα εὐκρίνεια, πράγματα ποῦ καλλιεργοῦνται κ' ἐδῶ, ὅπως ξέρομε, μὲ περισσὴ ἐπιμέλεια ἀπ' ὅλο τὸ βομβοδὸν σμήνος τῶν διαφόρων πεζῶν καὶ ἐμμέτρων κυρίων ποῦ ἐργάζονται, ὅπως λένε, γιὰ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τὴν ἑλληνικὴ σκέψη, τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ, τὴν ἑλληνικὴ φιλολογία — ἢ τὴν Ἰδέα, τὸ περίεργο αὐτὸ ξόανο μὲ τ' ἀχρύρινα ἐντόστια.

Τὰ παραπάνω δὲν ἔχουν οὔτε ὡς σκιά τὴν πρόθεσιν νὰ μειώσουν τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐχτίμησιν ποῦ οφείλονται στό πρόσωπο καὶ στὴν ἰδιοφυΐα τοῦ παλληκαριοῦ, ποῦ χάρισε τὴ ζωὴ του στὴ Γαλλία—«τὴν πατρίδα κάθε εἴδους εὐγενείας».

Θελήσαμε μόνον νὰ διορθώσουμε μιᾶν ἀνακρίβεια— καὶ νὰ δείξουμε μὲ τί ὀπτικὴ γωνία βλέπουμε συνήθως τὰ πράγματα—ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα.

Σ. ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ

ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΡΟΥΓΕΡ. — Νομίζω πὸς μπορῶ νὰ πῶ γιὰ μιὰ θέση ἀψηλὴ καὶ λεπτὴ ποῦ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἀναβῆ εὐκόλα μὰ ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τὴ διατηρήσῃ: Εἶδαμε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ τοὺς ρίχνουν ἀπὸ μιὰ θέση ἀψηλῆ, ποῦ εἶχαν, τὰ ἴδια ἐλαττώματα ποῦ τοὺς ἀνέβασαν ἐκεῖ.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Μοῦ φαίνεται, πὸς τώρα τελευταῖα γίνεται κατάχρησις μὲ τὴ λέξιν, πολιτισμός: τόσο πολὺ, πὸς χάσε πιά τὴ σημασίαν τῆς κ' ἀπόμεινε λέξις κούφια. Γιὰ τὸν πολιτισμὸ πολεμήσαμε μεῖς, γιὰ τὸν πολιτισμὸ πολεμᾶμε τώρα κ' ἡ Τριπλὴ Συνεννόησις, μαζί μὲ τοὺς μαύρους καὶ τοὺς κίτρινους συνεργάτες τῆς, γιὰ τὸν πολιτισμὸ κ' ἡ Διπλὴ Συμμαχία μαζί μὲ τοὺς Τούρκους, γιὰ τὸν πολιτισμὸ παραφυλᾶνε κ' οἱ οὐδέτεροι, γιὰ νὰρπάξῃ ὁ καθένας τοὺς ὅτι μπορεῖσι. Κι' ἡ κατάχρησις μὲ τὴ λέξιν, αὐτὴ δὲ σταματᾶει ἴσαμ' αὐτοῦ: τὴν ἔχουμε τώρα πρώτη καὶ καλύτερη, σὲ κάθε σκέψη καὶ κάθε συζήτησι. Καὶ μεῖς οἱ Ρωμιοὶ τὴν ἀρπάξαμε καὶ τὴνε ντύσαμε ἄλλοι μὲ φουστανέλλα κ' ἄλλοι μακεδονιστικά, καὶ τὴνε βραβιάσαμε **Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ**. Κι' ἔτσι ἔχουμε τώρα πιά δυὸ πολιτισμούς: τὸ σκέτο γιὰ τὰ γενικὰ ζητήματα, γιὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο, γιὰ νὰ ὑπεραπιστοῦμε ἢ νὰ κατηγορήσουμε τὴ Γερμανία ἢ τὴ Γαλλία: καὶ τὸν **ἑλληνικὸ πολιτι-**

σμοῦ γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν μας χρῆσιν, γιὰ τὰ οἰκογενειακά μας ζητήματα.

Θὰ ἤθελα νὰ ξεκαθαρίζαμε τὰ πράματα καὶ νὰ ἐξηγουσάμε, τί θέμε νὰ ποῦμε μὲ τὴ λέξη *πολιτισμὸς* καὶ τί μὲ τίς λέξεις *ἑλληνικὸς πολιτισμὸς*.

Ὁ ἄτομος, ὁ ἠλεκτρισμὸς, τ' αὐτοκίνητα, τ' ἀεροπλάνα, ἡ τυπογραφία, εἶναι ἢ δὲν εἶναι πολιτισμοί; κι' εἶναι ἑλληνικὸς ἢ φράγκικος πολιτισμὸς; Ἡ χημεία, ἡ ἀστρονομία, ἡ γλωσσολογία, τὰ Νομικὰ καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἐπιστῆμες εἶναι πολιτισμοί; κι' εἶναι ἑλληνικὸς ἢ φράγκικος; Ἡ ποίηση, ἡ ζωγραφικὴ, ἡ μουσικὴ, ὁ χορὸς τί εἶναι; Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, ὁ βουδισμὸς, ἡ σοφία τοῦ Κομφουκίου τί εἶναι; Ἡ ἀθεΐα εἶναι πολιτισμὸς; Οἱ ἰδέες τῆς ἀγάπης, καὶ οἱ ἰδέες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ πῶς δυνατοῦ; Τὰ κανόνια κι' οἱ μιντραγέζιες; Ἡ ὑπαρούτη κι' ἡ τουρπίνα; Εἶναι ὅλα αὐτὰ πολιτισμοί; κι' εἶναι ἑλληνικὸς ἢ ξένος;.....

Ξέρω, πὼς ἀπ' ὅλα αὐτὰ μπορούμε νὰ διαλέξουμε καμπόσα, ὅσα εἶναι δημιουργήματα τῆς ψυχῆς, τῶν αἰσθημάτων, τοῦ γούστου, καὶ νὰ ποῦμε: ἡ ἑλληνικὴ ποίηση εἶναι ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ἡ φράγκικὴ εἶναι φράγκικος· τὸ ἑλληνικὸ τραγούδι ἑλληνικὸς, τὸ φράγκικο ξένος· ὁ συρτὸς εἶναι ἑλληνικὸς, τὸ ταγκὸ φράγκικος· τὸ ροσμπίφ, τὸ ξυνολάχανο κι' ἡ μπύρα ξένος, τὸ ἱμαμ—μπαϊλτί, οἱ κεφτέδες κι' ἡ ρετσίνα ἑλληνικὸς. Μὰ γὼ ρωτᾶω: Ἐνας ποῦ σφάζει τὴν ἀδερφή του σὰν τ' ἀρνὶ μὲς στὸ δρόμο γιὰ λόγους τιμῆς κι' εἰς ἔνορκαι ποῦ τὸν ἀθωώνουνε ἔπειτα, ἔχουνε τάχα τὸν ἴδιον πολιτισμὸν μὲ μένα καὶ μὲ τὸν ἄλλο, ποῦ δὲ βρίσκουμε ἀρκετὴ φρίκη γιὰ μιὰ τέτλια πράξη; Ἐχοῦμε μαθῆς τὸν ἴδιον πολιτισμὸν, ἐπειδὴ καὶ μεῖς καὶ κεῖνοι πίνουμε καφὲ βαρ.-γλυκὸ μετὰ τὸ φαγητὸ μας; ἢ ἐπειδὴ τάχα τρώμε μὲ τὴν ἴδια δρεξὴ τὸ γιουδέτσι μὲ μαρουλοσαλάτα καὶ μᾶς ἀηδιάζει τὸ ροσμπίφ, τὸ κόκκινο ἀπ' τὸ αἷμα, μὲ κομπόστα ἀπὸ φραγκοστάφυλα; Ἐχοῦμε λοιπὸν τὸν ἴδιον πολιτισμὸν; ἂν ὄχι, ποιὸς ἔχει τὸν ἑλληνικόν; Κι' ἂν ἐγὼ νοιώθω περισσότερο ἀπὸ ἕνα τέτοιο δράμα τιμῆς, ἕνα δράμα τοῦ Ibsen, νὰ ποῦμε, ἔχω διαφορετικὸν πολιτισμὸν ἀπὸ ἕνα Νορβεγόν, ποῦ κι' αὐτὸς βρίσκει τὴν ψυχὴν του μὲς τὸ ἴδιον δράμα, ἐπειδὴ αὐτὸς μαγερεῖ τὸ κρέας μὲ γάλα καὶ γὼ μὲ σάλτσα ντομάτα; ἐπειδὴ αὐτὸς βάζει στὸ ψάρι μαγιονέζα κι' ἐγὼ προτιμᾶω, νὰ ποῦμε, τὴ σκερδαλιά; ἐπειδὴ ἐγὼ χορεύω ἴσως καρσιλαμά κι' αὐτὸς δὲν ξέρω πῶς νορβεγικὸν χορὸν; ἢ μήπως εἶμαι σκανδιναυὸς καὶ δὲν τὸ ξέρω ἀκόμα; ἢ μὴν τύχει καὶ ὑπάρχει ἕνας σύγχρονος, εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς, ποῦ διαφέρει ἀπὸ λαὸν σὲ λαὸν κι' ἀπὸ ἄτομον σ' ἄτομον μόνον στὸ βαθμὸν καὶ στὸν τοπικὸν χρωματισμὸν καὶ ρυθμὸν;

Θὰ ἤθελα ἀκόμα νὰ λέγαμε, τί μᾶς χρειάζεται, γιὰ ποῖον σκοπὸν τὸν ζητᾶμε τὸν πολιτισμὸν, καὶ γιὰ ποῖον λόγον μεῖς οἱ Ρωμιοὶ θέλουμε καὶ καλὰ νὰ φτιάξουμε τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν; Γιὰ ποῖον λόγον τόνε γυρεύουμε καὶ γιὰ ποιούς; Γιὰ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα ἢ γιὰ μερικοὺς ξεχωριστοὺς ἀνθρώπους; Γιὰ ὅλους

τοὺς Ἕλληνας μήπως ἢ γιὰ μερικοὺς ξεχωριστοὺς Ἕλληνας; ἢ καθένας γιὰ τὸ ἄτομόν του καὶ τὰ παιδιὰ του; Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ τρόπος ποῦ θὰ τὸν φτιάξουμε τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν;

Μιλώντας γι' αὐτὸν ἢ δουλεύοντάς τον; Θαυμάζοντας τὸν ἑαυτὸν μας καὶ κατηγορώντας τοὺς ξένους ἢ βλέποντας τὸν κόσμον ὅλο γύρω μας, καὶ συλλογόμενοι, καὶ ζητώντας νὰ γνωρίσουμε τὸ ἐγὼ μας καὶ τὴ ζωὴν, καὶ παίρνοντας καὶ μεῖς τὴ θέσιν μας μὲς στὴ ζωὴν, ὁ καθένας ἀνάλογα μὲ τὴ φύσιν του; Κλείνοντας τὰ μάτια σὲ ὅ,τι κάνουνε κι' ὅ,τι στοχάζονται κι' ὅ,τι αἰσθάνονται στὴν Εὐρώπῃ καὶ σ' ὅλο τὸν ἄλλο κόσμον, κι' ἀνοίγοντάς τα μόνον σ' ὅ,τι γίνεται στὰ χωριά μας καὶ στὶς ἐπαρχίες μας ἢ καὶ στὴν Πόλιν καὶ στὴν Τραπεζοῦντα—ἢ ἀνοίγοντας τὰ μάτια μας καὶ βλέποντας παντοῦ ὅπου ἀνθρώποι; Πασιζώντας νὰ δώσουμε ἀέρα καὶ τόπον, γιὰ νὰ φυτρώσουνε καὶ θεριέψουνε κι' ἀνθοβολήσουνε τὰ ἐγὼ τῶν ὁμοίων μας, ἢ προσπαθώντας νὰ τὰ κάνουμε ντολμάδες τυλίγοντάς τα μὲς τὰ κληματόφυλλα τοῦ νατσιοναλισμοῦ μας ἢ τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ μας; Μπογιτζίζοντας τὴ ζωὴν ἢ ξεπλύνοντας τὴν ἀπὸ τὰ φτιασιδία; φωτίζοντας τὴν μὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἢ ρίχνοντας φωτεινὰς προβολὰς, ἔπως στὸ θέατρο στὸ χορὸν τῆς σεραπνίνας;—Καὶ γιὰτί;....

Ἡ ἀπάντησις σ' ὅλα αὐτὰ, ἴσια ἴσια ἀπὸ κείνους ποῦ μεταχειρίζονται τοὺς ὅρους πολιτισμὸς καὶ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, δὲ μᾶς δίνεται ἱκανοποιητικὴ. Δὲ μᾶς λένε τίποτα γιὰ τὰ βαθιὰ ζητήματα ποῦ χωρίζουνε ἢ ἐνώνουνε τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἀκούω μονάχα ὠραία κι' ἐνθουσιώδικη μουσικὴν, βγαλμένη ἀπὸ ὠραίες κι' εὐγενεῖς ψυχές. Καμιά φορὰ μάλιστα παίζεται μὲ τέτοιο ντέρτι, ποῦ μούρχειται δρεξὴ καὶ μένα νὰ χορέψω—χωρὶς ὅμως νὰ μπορῶ νὰ καταλάβω τὸ νόημά της.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΝΤΕ ΛΑ ΜΠΡΟΥΓΕΡ. — Ὅλα τὰ πάθη εἶναι ψεύτικα. Παραμορφώνονται ὅσο μπορούμε μπροστά στὰ μάτια μας. Κρύβονται μέσα στὸν ἑαυτὸν τους. Δὲν ὑπάρχει ἐλάττωμα ποῦ νὰ μὴν ἔχη μιὰ ψεύτικη ὁμοιότητα μὲ κάποιον ἀρετὴ καὶ νὰ μὴ βοηθῆται ἀπὸ κε νῆ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ἐν Ἀθήναις (Πλατεία Κάνιγγος)

ΑΝΩΤΕΡΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Ἐμπορικῆ, Βιομηχανικῆ, Μηχανουργικῆ, Ἀρχιτεκτονικῆ, Γεωργικῆ.

Ἐγγραφαὶ ἀπὸ τῆς 20ης Αὐγούστου.

Μαθήματα ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου

Πρόγραμμα παρέχεται δωρεάν.

Γίνονται δεκταὶ καὶ μαθητρίαι.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓ'ΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχρήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12.50.— Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ. την τριμηνία).—Κανένος δὲ γράφεται συντρομητής ἄ δὲν προπληρώσει τὴ συντρομή του **Για τὸ 1915** ἡ συντρομή ὀρίστηκε σὲ 20 δρ. φρ. τὴ χρονιά.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται σὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στήν Ἀθήνα σ' ἄτα κίοςκια καὶ σὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 4?)

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ

Ἡ διάλεξη τῆς κ. Ψηλορείτη εἶχε τὸ καλὸ ἔτι φανέρωσε στοὺς ἀκρατῆς τῆς, τοὺς περισσότερους θηλυκοὺς καὶ ὄχι ὄλους ἃ la portée τοῦ θεμάτου, ἔτι ζεῖ κάποια νεώτερη Ἑλληνικὴ φιλολογία, ἀλλ' ὄχι καὶ γι' αὐτὸ χωρὶς ψεγάδια. Βέβαια σὲ μιὰ διάλεξη δὲν περιμένει κανεὶς κριτικὴ, ὄμως ἀπὸ τὴν κ. Ψηλορείτη περιμέναμε κριτικὴ, ἔταν εἶναι μάλιστα γνωστὴ ἡ θέση τῆς στῆ φιλολογία. Καὶ παίρνοντας τὴ σειρά, πρῶτα-πρῶτα θὰ τῆς ποῦμε, ἔτι δὲν ἔχει καθόλου δίκιο μὲ τὸ νὰ λέη, ἔτι σὲ δρᾶμα δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τίποτα ἡ νεοελληνικὴ τέχνη. Μέσα στὶς λογῆς-λογῆς προσπάθειες τῶσων καὶ τῶσων γιὰ κάποιο δρᾶμα, δὲν πρέπει νὰ ξεχωρίσουμε τὴ δραματικὴ τέχνη τοῦ Δημήτρη Ταγκόπουλου ; Τὴ δρᾶση τους, τὸ ρεαλιστικὸ στοιχεῖο (καὶ σ' αὐτὸ συμφωνοῦμε μὲ τὴν κ. Ψηλορείτη, γιὰτὶ τὴ δείχνει ὄπαδὸ τοῦ ἀντικειμενισμοῦ, τῆς ἀληθινῆς τέχνης) θὰ τὰ ζήλευε καὶ ὁ καλύτερος δραματογράφος τῆς σύγχρονης Γερμανίας. Μόνον πού λείπουνε κείνα τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ γίνον δρᾶματα ἀπροσδιόριστος ἐποχῆς καὶ τόπου, δηλ. τραγωδίες. Ἐνα δυνατό ψυχοπαθολογικὸ ρομάντσο βέβαια δὲν ἔχουμε, ἔστω καὶ μιὰ μίμησι τοῦ Dostoewski ὄμως τὸ «Πάθος» τοῦ Κ. Θεοτόκη γιὰ τὸ λυρικοῦδεολογικὸ, τὴν ἐπάξια αὐτὴ μίμησι τοῦ Nietzsche, παράλειψῆ τῆς εἶτανε νὰ μὴ τὸ αναφέρη. Κι ἀφίροντας τὸ διήγημα πού λίγο πολὺ ἔχει νὰ παρουσιάσῃ κάτι ἡ νεοελληνικὴ πρόζα, ἄς ἐρθοῦμε στοὺς λυρικοὺς. Ἐ ! ἔδῳ, ἡ κ. Ψηλορείτη ἔμερολόγητσε. Εἶμαι βέβαιος ἡ ἔτι δὲν ἠθελε νὰ μᾶς φανερώσῃ τὰ ψυχικά τῆς ἰνδάλματα, κι αὐτὸ συνέδη, γιὰτὶ ὄλοι μᾶς εἶμαστε μυστικὸπαθοι, ἡ θέλησε νὰ φανῆ ἔρρεστή σὲ κάποιο κύκλο. Κι αὐτὸς ὁ κύκλος εἶτανε ὁ Ἀλεξανδρινός. Μίλησε μὲ λεπτομέρεια γιὰ τὸν Καβάφη, γιὰ τὸν Ἡφαιστο κάποιου Καμπάνη, καὶ τὸ Ρήγα Γκόλφη ὄτε τὸν ἀναφέρει.

Ἀνάφερε τὶς ποιητικὲς διάθεσεις καὶ προσπάθειες (poetische Stimmungen) τοῦ Σικελιανοῦ, τοῦ Σκίπη, τοῦ Καβάφη, ἔτσι μποροῦν νὰ χαρακτηρισθοῦν, ὄλα ὄσα ἔχουνε γράψῃ οἱ τρεῖς τους, κ' ἔσάθη ἄδύνατο νὰ εἶρη ἔνα ποίημα τοῦ Γκόλφη. Καὶ ὄμως, θυμοῦμαι, εἶναι πολὺς καιρὸς τῶρα, ὁ ἄγνὸς ποιητής, πού ἔτι γράφει, τὸ σφραγίζει ἡ εὐκρίνεια, εἶχε δημοσιέψῃ σὸ «Νουμά», ἔνα μεγάλο ποίημα. **Πνέμα**, τόνόμαζε, νομίζω. Ἐτσι, εἶτανε νοεμβριανὴ μέρα, τὸ κάθε τι εἶτανε νοτισμένο, καὶ κατὰ τὸ λόγερμα σὲ μιὰν éclaircie, κάτου ἀπ' τὸν οὐρανὸ τῆς Κηφισιάς, διάβαινε πραγματικὰ τὸ ὄλικοποιημένο πιά Πνέμα ὄς δύναμη, εἰκόνα, λυρισμός, τέχνη, δὲν ξέρω τέλος πάντων, κάτι τι πραγματικὰ ἀσύλληπτο. Ἄλλ' ὄ ποιητής ἔχει καὶ μιὰ συλλογὴ τραγοῦδια ; κάτι μποροῦσε νὰ βρῆ κεί μέσα ἡ κ. Ψηλορείτη. Τοῦ Γρουπάρη, ὄτε ἔνα Ἰντερμέδιο, δὲν εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς ἀναφέρη. Τὴ βαθεῖα αὐτῆ λυρισμένη ψυχῆ πού κάθε τῆς Ἰντερμέδιο εἶναι κ' ἔνας στόνος τοῦ Αἰσχυλιακοῦ Προμηθέα, περιορίστηκε νὰ μᾶς τὴν παρουσιάσῃ σὲ μιὰ χωριάτικη εἰκόνα. Ἄς μὴ δακρῶσουνε οἱ θαυμαστῆς του. Τὸ Ἰντερμέδιο κείνο γιὰ τὸ «Χυνόπωρο» νὰ τὸ ἀπαγγέλνε, ὄπως ἀπαγγέλλνε ὄραια ἡ κ. Ψ., εἶμαι βέβαιος, ἔτι θὰ πετύχα:νε τὴ λυρικὴ ἔκστασι τοῦ ἀκρατήριου. Ὁ σφιχτοδεμένος, ζωγραφικὸς στίχος τοῦ Βλαστοῦ, οἱ ζωγραφίες τοῦ Περγιαλίτη, τὰ Lied τοῦ Πάλλη, φαίνεται πὼς ἦσαν ἄγνωστα πράματα στήν πολὺξερη Κυρία. Διάβασε ἀπ' τὰ ἔργα τοῦ Παλαμά τὰ πιά ἄστοχα ; κ' ἔτσι ἀντὶ νὰ μᾶς τὸν παρουσιάσῃ ἀντάξιο, στὰ τόσα καλὰ πούπε, τὸν ἔβγαλε ζημιωμένο στήν ἀντίληψη τῶν ἀκρατῶν. Ἐχει τόσους ὄμνους ὁ Παλαμάς μὲ πετυχημένο πινδαρισμὸ γραμμένους, καὶ ἄ δὲν εἶχε πρόχειρο ἄλλο, τὸν Ὀλυμπιακό, ἔπρεπε νὰ τὸν ξέρη ἀπόξω, ὄπως δὲ ὄλοι πιστεύω νὰ τὸν ξέρουν. Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε, ἀπ' τὴν κ. Ψηλορείτη περιμέναμε κριτικὴ, ἔπαναλαμβάνω πάλι. Ἄς μείνουμε, ὄς τὴν ὄρα, μὲ ἔτι ἔγραψε γιὰ τὴ νεοελληνικὴ τέχνη, χρόνια τῶρα, καὶ δημοσιέψῃ σὸ «Νουμά» ὁ Κωσταντῖνος Χατζόπουλος, μὲ κάποια τροποποίηση ὄμως, ἄς μού τὴ συγχωρήσῃ ὁ σοφὸς συνεργάτης τοῦ «Νουμά». Τὸ Γρουπάρη καὶ τὸν Παλαμά κοντᾶ-κοντᾶ τὸ δίκιο εἶναι νὰ τὰ μοιραστοῦν τὰ δαφνοκλώνια. Ἐ ! κ' ὄστερα ὁ Μαδύλης.

ΤΣ.

Καὶ δυὸ λόγια γιὰ πορτραῖτο τῆς κ. Ψ.

— Τὸ ὄλο τῆς cheminet, μάλιστα μὲ τὸ βάδισμα τῆς. Τὰ μάτια τῆς κουρασμένα ἀπὸ τὸ Studium. Ἡ φωνῆ τῆς vibrante. Ὄ, αὐτὴ ἡ πνευματικὴ ὄρροσι τῆς ! Νὰ θέλῃ τάχα νὰ ἐνσαρκώσῃ κανένα ἀπὸ κείνους τοὺς τύπους πούπε ; Τὸ εξωτερικὸ τῆς φαίνεται τόσο κουρασμένο!...

ΤΣ.

ΣΑΛΔΗ. — Ἡ συμβουλή πού λαβαίνεις ἀπὸ ἔναν ἀμαθῆ χωρικὸ ἀξίζει πολλὲς φορὲς πῶ πολὺ ἀπ' ὄλα τὰ διδάγματα τῶν φιλοσόφων.

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ (*)

Σκηνή Β'.

ΧΛΟΗ και ΤΙΤΥΡΟΣ

ΤΙΤΥΡΟΣ

Τὰ μάτια πάντα χάρου

γιὰ μὲ θὰ τᾶχης πονηρή . . . Γύρισε δὲς με λίγο

ΧΛΟΗ (γυρεύοντας νὰ φύγη)

"Ὅχι δὲ θέλω . . .

ΤΙΤΥΡΟΣ

Μὰ γιατί;

ΧΛΟΗ

Φοβοῦμαι . . . ἄσε νὰ φύγω.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Φοβάσαι ἐμένα! ἀνώφελα κακὰ στὸ νεῦ σου πλάθεις.

Πῶνα μικρὸ βοσκὲ ὡς ἐμέ, καὶ τί μπορεῖς νὰ πάθης;

ΧΛΟΗ

Κ' ἢ Ἐλένη πούταν ντροπαλή σὲ χρόνια περασμένα

Πῶνα βοσκὸ γελάστηκε καλῶρα σὰν καὶ σένα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Γιατί δὲ λὲς ἓνα φιλι πῶς ἦταν ἡ αἰτία;

ΧΛΟΗ

"Ἐνα φιλί; καὶ τί θὰ πῆ; δὲν εἶναι κι' ἁμαρτία.

ΤΙΤΥΡΟΣ

"Ἄ δὲν τὸ ξέρης τὸ φιλι νὰ σοῦ τὸ μάθω στάσου.

(Τὴ φιλιᾶ)

ΧΛΟΗ

Σύρε, βοσκέ, τὸ σφούγγισα. δὲν εἶσαι στὰ σωστά σου.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Σφούγγιζε σὺ τ' ἀχείλι σου κ' ἐγὼ νὰ τὸ φιλιῶ.

ΧΛΟΗ

Εἶσαι καλὸς γιὰ νὰ φιλιᾶς τὰ γίδια σου θαρρῶ.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Μὴν τὰ παινᾶς τὰ κάλλη σου, σὰν ὄνειρο περνοῦνε.

ΧΛΟΗ

Καὶ τὰ σταφύλια τὰ χρυσᾶ πολὺ σὰν καμωθοῦνε,

γλυκὲς σταφίδες γίνονται. κι' ἂν τάχατις περάσῃ

τὸ ρόδο, ἀπὸ τὰ φύλλα του τὴν εὐωδιά θὰ χάσῃ;

ΤΙΤΥΡΟΣ

Πᾶμε ἀπὸ κάτω ἀπ' τὴς ἐλιές δύο λόγια νὰ σοῦ πῶ.

ΧΛΟΗ

Καὶ πρὶν μὲ γέλασες μ' αὐτὰ τὰ λόγια σου τὰ δύο.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Πᾶμε ἀπὸ κάτω ἀπ' τὴς ἐλιές ν' ἀκούσῃς τὴ φλογέρα.

ΧΛΟΗ

Σύρε, βοσκέ, μονάχος σου νὰ τραγουδῆσῃς πέρα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Φοβάσαι ἀπὸ τὸν ἔρωτα ποῦ τὴς καρδιές μας κλέβει.

ΧΛΟΗ

'Απὸ τὸν κλέφτη ἢ Ἄρτεμι; ἐμένα προστατεύει.

ΤΙΤΥΡΟΣ

"Ἐτσι δὲν κάνει νὰ μιλιᾶς, μπορεῖ νὰ σὲ πληγώσῃ.

ΧΛΟΗ

'Εκείνη ἀπὸ τὰ βέλη του πάλι θὰ μὲ λυτρώσῃ.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Δὲ θὰ γλυτώσῃ τὴν κρυφὴ τὴ σαΐτια ἢ καρδιά σου

σὰν ἔλες μὲ τὴ χάρη σου καὶ μὲ τὴν ἐμορφιά σου.

ΧΛΟΗ

"Ἄν ἤθελα μὲ ζήτησαν τρανοὶ μὲς ἀπ' τὴ χώρα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Μὲ τοὺς τρανοὺς καὶ μένανε λογάριασέ με τώρα.

ΧΛΟΗ

Μ' ἐμὲ μὴ χάνεις τὸν καιρὸ βοσκόπουλο καημένο

γιατ' εἶμαι ἐλεύτερο πουλι καὶ στὸ ζυγὸ δὲν μπαίνω.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Τί μέρες θὰ περάσωμε τὰ δυὸ μας ζηλεμένες!

ΧΛΟΗ

"Ἐχω ἀκουστὰ τοὺς ἄντρες τοὺς φοβοῦνται οἱ παντρε-

ΤΙΤΥΡΟΣ

[μένες.

Οἱ ἄντρες τὴς γυναϊκὲς τοὺς φοβοῦνται ἀληθινά.

ΧΛΟΗ

Μὰ πῶχει πίκρες μοῦπανε πολλὲς ἢ παντριά.

Καὶ πῶς θὰ χάσω κι' ἔλη μου σὰν παντρευτῶ τὴ χάρη.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Νὰ μεγαλόνη θὰ τὴν δῆς στὸ κάθε σου βλαστάρι.

ΧΛΟΗ

"Ἄν γίνω ταῖρι σου σὰν τί ριγάλο θὰ μοῦ κάμῃς;

ΤΙΤΥΡΟΣ

"Ὅσο θωρεῖς βοσκότοπο καὶ τὰ σκυριὰ τῆς στάνης.

ΧΛΟΗ

"Ὀρκίσου με πῶς ὕστερα δὲ θὰ μὲ παρατήσῃς.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Στὸ φῶς μὲν σοῦ τ' ὀρκίζομαι. κι' ἂν σὺ μοῦ τὸ ζη-

ΧΛΟΗ

[τήσῃς.

"Ἐχεις, βοσκέ, πολλὰ σκυριὰ καὶ σπιτικὸν σιαγμένο;

ΤΙΤΥΡΟΣ

"Ἐχω γιὰ σένα σπιτικὸν καὶ τὸ μαντρί ἠρεμμένο.

ΧΛΟΗ

Μά...σὰν τὸ μάθῃ ὁ γέρος μου πατέρας τί θὰ γίνω;

ΤΙΤΥΡΟΣ

Φτάνει ν' ἀκούσῃ τ' ὄνομα μονάχα ποῦ σοῦ δίνω.

ΧΛΟΗ

Λεῖξε μου ποῦναι τὸ μαντρί τὴς στᾶνες νὰ ξανεῖξω.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Βόσκατε, γίδια, στήν καλὴ κυρὰ σας γιὰ νὰ δείξω

βλέπεις ἐκεῖνο τὸ στρατὶ ποῦ χάνεται ὀλοῖσια

ἐκεῖ στὰ βεργολυγερὰ τὰ μαύρα κυπαρίσσια;

ΧΛΟΗ

Τί κάνεις μὲς τὸν κόρφο μου; θὲ νὰ φωνάξω τώρα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Νὰ μάθῃς πῶς καμώνονται τὰ μῆλα μὲ τὴν ὥρα.

ΧΛΟΗ

Πᾶμε κι' ἀνοιώνω στήν καρδιά δὲν ξέρω μιὰ λαχτάρα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Εἶσαι μικρὴ πολὺ μικρὴ καὶ τρέμεις, κατεργάρα.

ΧΛΟΗ

Πᾶμε ἀπ' τὸ φράκτη πᾶμε ἐκεῖ κοντὰ στὰ πρόβατά σου

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ περὶ σμένο φύλλο.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Κάτσε...νά...σοῦστρωσα προδιά για τὰ φορέματά σου.

ΧΛΟΗ

Ἄπ' τὸ χρυσὸ ζωνάρι μου τράβα τὸ χέρι ὡς τόσο.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Στὴν Ἀφροδίτη τάμα μου πρώτη φορά θά δώσω.

ΧΛΟΗ

Στάσου...γιατί μου φάνηκαν πατημασιές κεί πέρα.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Δαλοῦνε τὴν ἀγάπη μας οἱ λευκές στὸν ἀγέρα.

ΧΛΟΗ

Πῶ! Πῶ! στ' ἀγγάθια θά γενοῦν τὰ ροῦχά μου κουρέλι.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Κάτσε κ' ἐγὼ καλλίτερα σοῦ κάνω, μὴ σέ μέλει.

ΧΛΟΗ

Ἔτσι τὸ λές κι' ἀπ' ὑπερὰ τὸ ξέρω θά μ' ἀφήσης

ΤΙΤΥΡΟΣ

Ὅ,τι κι' ἂν θέλῃς γύριψε καὶ θένα τ' ἀποχτήσης

Ὅλες για σένα μου κρατῶ τίς γίδες τίς θρεμμένες.

ΧΛΟΗ (γέρνοντας ἐπάνω του)

Ὡ Ἄρτεμις, τὰ δάση σου δὲν εἶναι για παρθένες!

(Ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Βάττου πὸ προστάζει τὸν Τίτυρο. Ἡ Χλόη τραβιέται ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του τρομασμένη καὶ χάνεται).

Σκηνὴ ΣΤ'.

ΤΙΤΥΡΟΣ καὶ ΒΑΤΤΟΣ

ΒΑΤΤΟΣ

Τίτυρε σῦρε τὰ σουριά πέρα μακρὰ στὸ λόγγο καὶ πρόσεχε μὴ λαθευτῆς στὸ πειδὸ μικρὸ τὸ πρόγγο. Τί φῆς ἀργὰ στὶς λυγαριές μᾶς ἔχει ὁ λύκος πάρει τῆς διπλοπροβατίνας μας τὸ ξέχωρο γαλάρι.

ΤΙΤΥΡΟΣ (προσποιεῖται πὺς πηγαίνει)

Φς...φς, πηγαίνω τα για κεί...Βρὲ τὸν καταραμένο νὰ μὴ μ' ἀφήνῃ μιὰ στιγμὴ...

ΒΑΤΤΟΣ

Ἔλα λοιπόν.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Πηγαίνω.

ΒΑΤΤΟΣ

Ὅλο πηγαίνεις κι' ἔλο δῶ μὸς τριγυρνᾷς, κουνήσου.

Κι' ἀπὸ τίς σᾶνες σὰν περνᾷς πᾶρ' τὰ σκυλιὰ μαζύ σου.

ΤΙΤΥΡΟΣ

Καλά. . . .

Σκηνὴ Ζ'.

(Ἀκούγεται ἡ φλογέρα τοῦ Δάφνη)

ΒΑΤΤΟΣ καὶ ΔΑΦΝΗΣ

ΒΑΤΤΟΣ

Μπροστά μου πάντα αὐτὸς μὲ τ' ἄχαρο τραγοῦδι Μέσα ἀπ' τὰ βᾶτα ξεφωνᾷ σὰν ἓνα τριξαλοῦδι.

Ἔ! σὺ βοσκόπουλο τρανό, χωρὶς σουριά καὶ σᾶνη!

Σταμάτα τὴ φλογέρα σου, σ' ἀκούσαμε, μᾶς φτάνει!

ΔΑΦΝΗΣ (πλησιάζοντας)

Τί βλάφτω σε κι' ἂν τραγοῦδῷ; μὴν τάχα σοῦ πατάγω τὰ χειμαδιά σου, τίς βοσκές, μὴν ἀγγιζά σου τράγο,

Μὴ στὴν καρδάρὰ σου ἀπλωσα για νὰ σοῦ κλέψω γάλα, για τὸ μαντρί σοῦ πρόγγιξα;

ΒΑΤΤΟΣ

Μοῦ κάνεις πειδὸ μεγάλα!

ΔΑΦΝΗΣ

Σοῦ κάνω λείει! . . . τί σοῦκανα;

ΒΑΤΤΟΣ

Μὰ θές καὶ παραπάνω

ποῦ ἀκόμα τὸ σουραῦλί μου στ' ἀχειλί μου δὲ βάνω για νὰ λαλήσω, στὴ στιγμὴς ἀπ' τίς πλαγιές κεί πέρα μὲ τὴν περιγελάστρα σου πετιέσαι τὴ φλογέρα!

ΔΑΦΝΗΣ

Ἄν παίζω τὲ σουραῦλί μου, βαρῶ στὴ μοναξιά μου μὴ λάχει κι' ἀποκοιμηθῶ καὶ χάσω τὰ σουριά μου.

ΒΑΤΤΟΣ

Καλὰ τὰ λές, ναί! μὰ κ' ἐγὼ σοῦ λέγω, δὲ μ' ἄρσει ἓνας βοσκὸς μιανῆς χουφτιάς νὰ βγαίνῃ ἔλο στὴ μέση. (Μὲ θυμὸ)

Λειξέ μου πούναι τὰ σουριά, πούναι οἱ βοσκές σου, οἱ ΔΑΦΝΗΣ [σταῖλοι;

Ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε σουριά, δὲν ἔχω οὔτε λειβάδια

Ὅμως κρατῶ μικρὸς βοσκὸς, τρανοῦ θεοῦ σουραῦλι!

ΒΑΤΤΟΣ

Κι' ἀπὸ τὸν ποῖον τὸ κρατεῖς, ἂν ἔχωμε τὴν ἄδεια;

ΔΑΦΝΗΣ

Ἄπὸ τὸν Πάνα!

ΒΑΤΤΟΣ

Χά, χά, χά, κι' ἀπὸ τὸν Πάνα ἀκόμα τὸ παίζει πειδὸ καλλίτερα τὸ ἀμούστακό σου στόμα!

ΔΑΦΝΗΣ

Ὅχι δὲν εἶπα τέτοιο ἐγὼ μὰ παίζω τὴ φλογέρα γλυκύτερα ἀπ' τὸ σείσιμο τοῦ Πεύκου στὸν ἀγέρα!

ΒΑΤΤΟΣ

Τοῦ ἀγέρα λόγια σὰν μπορεῖς ἐμπρὸς ἀπόδειξέτα

ΔΑΦΝΗΣ

Πῶς δὲν μπορῶ; πολὺ καλά. . . .

ΒΑΤΤΟΣ

Τὰ λόγια σου παρέτα

νὰ μὴ μὲ κάνῃς τώρα ἐδῶ καὶ παραβῶ μὲ σένα.

ΔΑΦΝΑΣ

Ὅταν τὸ θές. . .

ΒΑΤΤΟΣ

Τὸ δέχεται; . . . τὰ χάνω μαζεμένα τὰ πρόβατά μου, τὰ σουριά, τίς διαλεχτές τίς μάννες κι' ἔλο μου τὸ βοσκότοπο καὶ τίς φραχτές μου σᾶνες.

ΔΑΦΝΗΣ

Κ' ἐγὼ! . . . δὲν ἔχω ἐγὼ μαντρί, κι' ἀπ' τὴ φλογέρα μου

[ἄλλο

στὸ στοίχημά σου ἀντίκρουσμα δὲν εἰμπορῶ νὰ βάλω.

Τί μαι μικρὸς κι' ὀλημερὶς ξαπλώνω στὰ ποτάμια καὶ παίζω τὸ σουραῦλί μου μὲ τὰ διπλὰ καλάμια ποῦ σὰν τὸ θές γι' ἀντίκρουσμα στὸ στοίχημα τὸ βάζω γιατί δὲν εἶναι τὰ σουριά εἰκά μου ποῦ κυττάζω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ἀπαγορεύεται νὰ παρασταθῇ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ συγγραφέως.

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Μπορεί νάχουμε μερικὲς ἐπιφύλαξες οὐδὲ ὅσα γράφει ὁ κ. Τσ. στὸ σημερινὸ ἄρθρο του : «Γύρω ἀπὸ μιὰ διάλεξη», μὰ τίς ἀγίνουμε, γιὰτὶ δὲν ἀξίζει νὰ γίνεταὶ περσύτερη κοινβέντα, ὄχι γιὰ τὸ ἄρθρο, μὰ γιὰ τὴ διάλεξη. Τοῦτο μόνον θέλουμε νὰ σημειώσουμε, πὼς καὶ ὁ Ταγκόπουλος κ' οἱ ἄλλοι δὲ θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους ἀδικημένο γιὰτὶ δὲν τοὺς ἀνάφερε ἢ πολυλογία κυρά. Ὁ Ταγκόπουλος μάλιστα εἶναι παραικονοποιημένος καὶ λιγώνεται ἀπὸ τὴ συγκίνηση σὰ θυμάται πὼς τὸ πρῶτο πρῶτο ἀριστοῦργημα τῆς κυράς, πού τυπώθηκε στὸ «Νουμά», εἶναι ἀφιερωμένο σὲ λόγου του. Τόχετε γιὰ λίγο αὐτό ;

— Καὶ γιὰ τὸ φιλολογικὸ θυμὸ τοῦ φίλου κ. Σ. Ἄλιμπέρτη θάχαμε νὰ ποῦμε κάτι, μὰ φοβούμαστε μὴν τὸν ἐθυμώσουμε περσύτερο. Τὸν εὐχαριστοῦμε ὡστόσο πού μᾶς δίνει πολύτιμες πληροφορίες γιὰ τὸ Γάλλο συγγραφέα, καὶ ἄς γίνεταὶ αὐτὸ σὲ βάρος ἐνὸς Παλαμᾶ καὶ τοῦ δύσμοιρου τοῦ «Νουμά», πού κατάντησε πιά νὰ ραβδίξεταὶ, καὶ μέσα στὶς ἴδιες του τίς στήλες, καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια του τὰ παιδιῶ.

— Γιὰτὶ παιδι τοῦ «Νουμά» εἶναι καὶ ὁ Ἄλιμπέρτης κ' εἶναι καμάρι ἐνὸς πατέρα νὰ βλέπει τὰ παιδιὰ του νὰ πρὸκόβουν καὶ νὰ τὸν ξεπερνάνε στὴ γνώση καὶ στὶς γνῶσεις.

— Ὁ κ. Χατζόπουλος μεταφράζει γιὰ τὸ «Νουμά» ἕνα καινούριο Σκαντιναβικὸ ρομάντζο, πού θὰν τάρχηνησουμε ἀπὸ τὸ φύλλο τῆς πρωτοχρονιάς. Γιὰ τὸν καινούριο χρόνο θὰ μᾶς δώσει κ' ἕνα δράμα τοῦ ὁ κ. Φῶτος Πολίτης.

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ τυπώσουμε ἕνα καινούριο διήγημα τοῦ Κώστα Παρορίτη : «Τὸ χερσόγειο». Τὸν Παρορίτη, ποῦνα ἕνας ἀπὸ τοὺς πῖο δυνατοὺς καὶ πῖο πρωτότυπους διηγηματογράφους μᾶς, δὲν τὸν ἀνάφερε στὴ διάλεξί τῆς ἢ κυρά, πού λέμε παραπάνου; καὶ ὁ ἄθρῳπος πᾶει νὰ τρελλαθεῖ ἀπὸ τὸ κακό του. Τὸ ἴδιο, μαθαίνουμε, ἔταθε καὶ ὁ Ρήγας Γκόλφης—κ' ἔτσι, γιὰ τὰ κακίτσια τῆς κυράς, πάμε νὰ χάσουμε δυὸ πολύτιμους συγγραφάτες μᾶς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Παρακαλοῦμε καὶ πάλι, ὅσους μᾶς καθυστεροῦνε συντρομέσ τοῦ 1914, ἢ καὶ ἄλλης περασμένης χρονιάς, νὰ μᾶς τίς στείλουνε. Στὸ τέλος τῆς χρονιάς θάναγκαστοῦμε, σὰν ἄλλοτε, νὰ τυπώσουμε σὲ τοῦτη δὴ τὴ στήλη τὰ ὀνόματά τους, καὶ μὴ πρὸς κακοφάνισμό τους. — κ. Ν. Στ. Στείλε μᾶς ἄλλο, καλύτερο, καὶ θὰ δημοσιευτεῖ — κ. Λ. Χρ. Στὶς 10 τοῦ Νοέβρη, καθὼς ὀρίζει ἡ «Δήλωση». — κ. Μ. Δαλ. Εἶναι παρατηρημένο αὐτό, πὼς παραπονιοῦνται πὼς δὲ λαβαίνουνε τὸ φύλλο, μόνον ὅσοι ἀρνοιοῦνται νὰ πλερώσουν τὴ συνδρομή. Ἡ τὸ ἐναντίο, ὅσοι δὲ θέλουνε νὰ πλερώσουν τὴ συνδρομή, λένε πὼς δὲ λαβαίνουνε τὸ φύλλο. Τὸ ἴδιο εἶναι, σὰν καὶ κείνους πού τρῶνε καὶ πίνουνε κ' ἔπειτα λένε στὸ μάγερα πὼς ξεχάσανε τὸ πορτοφόλι σπῖτι τους.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κυκλάδων

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάσου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀ αχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Πορταλία Τρούμπας).

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον, Τήνον, Ἀνδρον καὶ Κόρθιον.

Ἐκάστην ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ. μ. διὰ Ἀλεξανδρείαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γαλιόμαν καὶ Σ. Σωτιᾶδου, (πλ. ἰτεία Συν ἀγμι το) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (πυμά τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμ. ῥοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ὄπισθεν Ἀγίας Τριδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μ. Π. Σαλβάγην, ὁδὸς Ἀντωνιάδου, 1.

(Ἐκ τοῦ Πρακτορεῖου)

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θαλαμηγὸν Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

“ΙΩΑΝΝΙΝΑ,”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσφ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 20 Νοεμβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγμ ἐλ. ἡ ἐκὸν ὑπερωκεάνειον

“ΑΘΗΝΑΙ,”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσφ Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 28 Νοεμβρίου δι' ἐπ.δάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμόπλοιας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμόπλοιας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὄπισθεν Ἀγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλισωσι θέσει ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ἵποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημναίαν θας, μεγαλύνετε τὴν Πατριδα θας.